

**IZVJEŠĆE O KORIŠTENJU PRETPRISTUPNIH PROGRAMA
POMOĆI EUROPSKE UNIJE ZA RAZDOBLJE OD 1. SIJEČNJA
DO 30. LIPNJA 2012. GODINE**

Izvešće o korištenju prepristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2012.

UVOD

Sustav upravljanja i kontrole prepristupnim programima pomoći Europske unije prošao je proces preustroja koji je obuhvaćao promjene u ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave uključenih u provedbu prepristupnih programa pomoći Europske unije. Promjene su uspješno završene. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje izvijestio je u ožujku 2012. godine Europsku komisiju o promjenama u sustavu, uz ocjenu da je osigurana kontinuirana provedba u skladu s pravilima EU te da su ispunjeni svi akreditacijski kriteriji što je potvrdila i Europska komisija.

Paralelno s postupkom preustroja, nastavljene su pripreme za dobivanje dozvole za rad bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije za IPA Komponentu I Pomoć u tranziciji i jačanje institucija, IPA Komponentu II Prekogranična suradnja, IPA Komponentu III Regionalni razvoj i IPA Komponentu IV Razvoj ljudskih potencijala. Dobivanje dozvole za rad bez prethodnih kontrola jedan od najvažnijih koraka i u procesu priprema za korištenje EU fondova po ulasku Republike Hrvatske u Europsku uniju. Zahtjevi za dobivanje dozvole za rad bez prethodne kontrole poslani su Europskoj komisiji u lipnju 2012. za IPA Komponente I, II i III, a u srpnju 2012. za IPA Komponentu IV. Dobivanje dozvole za sve komponente očekuje se do kraja 2012. godine.

Uz spomenuto, u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. godine, intenzivirane su aktivnosti na pripremama za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije po ulasku Republike Hrvatske u Europsku uniju, a koje se odnose na:

- uspostavu odgovarajućeg institucionalnog okvira za upravljanje i kontrolu korištenja strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj;
- izradu strateškog i programskog okvira za financijsko razdoblje 2007.-2013. te financijsko razdoblje 2014.-2020.;
- pripremu projekata za financijsko razdoblje 2007.-2013. te financijsko razdoblje 2014.-2020.;
- jačanje administrativnih kapaciteta.

U nastavku Izvešća dan je pregled provedbe svih komponenti Programa IPA te pregled priprema za korištenje europskih fondova, obrazovnih aktivnosti i nepravilnosti u periodu 1. siječnja do 30. lipnja 2012.

1. DOZNAČENA SREDSTVA

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. Europska komisija je na račun Nacionalnog fonda doznačila 20,03 milijuna eura. Sredstva su doznačena za IPA Komponente III, IV i V.

Ukupno je u izvještajnom razdoblju krajnjim korisnicima i ugovarateljima plaćeno 33,55 milijuna eura.

U **Prilogu 1.** dana je tablica s pregledom traženih i dobivenih sredstava od Europske komisije, te izvršenih plaćanja po programima do 30. lipnja 2012. godine.

2. STANJE PROVEDBE PRETPRISTUPNOG PROGRAMA POMOĆI IPA

Tablica 1: Financijski pregled pretpristupnog Programa IPA, Komponente I – V na dan 30.6.2012.

(u eurima)

	IPA I 2007*	IPA I 2008*	IPA I 2009*	IPA I 2010*	IPA II 2007 - 2008	IPA II 2009	IPA III 2007– 2011	IPA IV 2007– 2011	IPA V 2007 – 2011
DODIJELJENA SREDSTVA	44.554.000,00	41.374.000,00	42.101.430,00	38.623.458,00	5.359.100,00	2.760.202,00	257.350.000,00	69.977.000,00	129.400.000,00
UGOVORENA SREDSTVA	41.444.797,38	39.464.588,15	23.332.166,79	11.376.272,50	5.287.198,30	807.220,93	129.268.085,80	35.698.679,48	41.544.716,65
UGOVORENO/ DODIJELJENO	93,02%	95,38%	55,42%	29,45%	98,66%	29,24%	50,23%	51,01%	32,11%
PRIMLJENA SREDSTVA ODEK	39.354.662,63	28.532.970,86	16.145.435,03	10.520.511,61	4.607.495,91	708.060,60	78.026.902,05	26.167.666,66	26.262.361,64
PLAĆENO KRAJNIM KORISNICIMA	35.996.292,21	20.706.171,82	10.595.338,83	9.932.623,93	3.674.744,40	464.806,92	44.565.792,97	27.119.648,21	4.416.817,55
PLAĆENO/ UGOVORENO	86,85%	52,47%	45,41%	87,31%	69,50%	57,58%	34,48%	75,97%	10,63%

Izvor: Ministarstvo financija

* Ukupno ugovorena i isplaćena sredstva obuhvaćaju i članarine za Programe Europske unije.

** Iznos ukupno ugovorenih sredstava za IPA I 2007 manji je nego u proteklom izvješću zbog izmjena ugovora tijekom implementacije.

2.1 IPA KOMPONENTA I - POMOĆ U TRANZICIJI I JAČANJE INSTITUCIJA

Nakon preustroja i promjena nadležnosti u sustavu državne uprave, Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, zaduženog za koordinaciju pripreme projektnih prijedloga te praćenje i vrednovanje programa, Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije kao provedbenog tijela i korisničkih institucija državne i javne uprave.

U okviru IPA Komponente I u tijeku su natječajni postupci i provedba projekata, te se provode sve potrebne aktivnosti vezane za dobivanje dozvole za rad u sustavu bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije.

U okviru IPA Komponente I sufinanciraju se članarine za sudjelovanje Republike Hrvatske u programima i agencijama EU što je opisano u točki 2.6 Programi Unije.

2.1.1 IPA I 2007

Dodijeljena sredstva za IPA Komponentu I za 2007. godinu iznose 39,95 milijuna eura¹. Ugovaranje je završilo u prošlom izvještajnom razdoblju, a stopa ugovaranja bila je 92,25%. Krajnji rok za završetak provedbe projekata je 17. studenoga 2012., a za izvršenje svih plaćanja 17. studenoga 2013.

Program obuhvaća 15 projekata sa 51 komponentom za koje su potpisana 73 ugovora.

Provedba je u tijeku te je **u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. isplaćeno 5,52 milijuna eura**, dok je od početka programa do 30. lipnja 2012. ukupno isplaćeno 31,72 milijuna eura IPA sredstava ili 86,10% ugovorenog iznosa.

Financijski status projekata do 30.6.2012. Programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2007 nalazi se u **Prilogu 2.1.1.**

2.1.2 IPA I 2008

Dodijeljena sredstva za IPA Komponentu I za 2008. godinu iznose 35,79 milijuna eura². Rok za ugovaranje je istekao 5. lipnja 2012., krajnji rok za završetak provedbe je 5. lipnja 2014., a za izvršenje svih plaćanja 5. lipnja 2015.

U razdoblju od 1. siječnja do 5. lipnja 2012. ugovoreno je 33,89 milijuna eura odnosno 94,67% ukupno dodijeljenih sredstava.

¹ Ukupno dodijeljena sredstva od 44,55 milijuna eura umanjena za 4,60 milijuna eura koji su namijenjeni za troškove sudjelovanja Republike Hrvatske u programima i agencijama EU.

² Ukupno dodijeljena sredstva od 41,37 milijuna eura umanjena za 5,57 milijuna eura koji su namijenjeni za troškove sudjelovanja Republike Hrvatske u programima i agencijama EU.

Ostvarene su uštede u iznosu 1,90 milijuna eura, odnosno 5,33%.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. isplaćeno je 3,02 milijuna eura, dok je od početka programa do 30. lipnja 2012. ukupno isplaćeno 15,49 milijuna eura IPA sredstava ili 45,71 % ugovorenog iznosa.

Financijski status projekata do 30.6.2012. Programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2008 nalazi se u **Prilogu 2.1.2.1.**

U **Prilogu 2.1.2.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) iz programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2008.

2.1.3 IPA I 2009

Dodijeljena sredstva za IPA komponentu I za 2009. godinu iznose 36,80 milijuna eura³. Krajnji rok za potpisivanje ugovora je 5. svibnja 2013., za završetak provedbe svih ugovora 5. svibnja 2015., a za izvršenje plaćanja 5. svibnja 2016. Naime, u ožujku 2012. godine potpisan je dodatak Sporazumu o financiranju za IPA I 2009, u kojem je, između ostaloga, definirano i produženje roka za završetak ugovaranja, kao i roka za završetak provedbe ugovora te izvršenje svih plaćanja za godinu dana.

Program IPA I 2009 obuhvaća 18 projekata koji se sastoje od 41 komponente za financiranje nabave opreme, pružanja usluga tehničke pomoći, provedbe „twinning“ ugovora, izvođenje radova, te dodjelu bespovratnih sredstava. Također, odobreno je 15⁴ projekata pod nazivom „*Instrument za pripremu projekata i jačanje administrativnih kapaciteta*“ u vrijednosti 6,09 milijuna eura, odnosno 16,55% dodijeljenih sredstava.

Ukupno je do 30. lipnja 2012. ugovoreno 18,03 milijuna eura ili 48,99% dodijeljenih sredstava⁵. **U izvještajnom razdoblju ugovoreno je 8,45 milijuna eura, odnosno 22,95% dodijeljenih sredstava, a isplaćeno je 2,59 milijuna eura IPA sredstava ili 14,40% ukupno ugovorenog iznosa.**

Zaključno s 30. lipnja 2012., u zadnjoj fazi ugovaranja (poslane obavijesti o dodjeli ugovora/ugovori poslani na potpis) je 10,49 milijuna eura ili 28,50% dodijeljenih sredstava. U fazi provođenja postupka odabira je ukupno 3,28 milijuna eura, odnosno 8,91% dodijeljenih sredstava, dok se 3,55 milijuna eura, odnosno 9,66% dodijeljenih sredstava odnosi na ponovljena nadmetanja i nadmetanja koja će se pokrenuti u predstojećem razdoblju. Ostvarene su uštede u iznosu 1,45 milijuna eura, odnosno 3,94%.

Financijski status projekata do 30.6.2012. programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2009 nalazi se u **Prilogu 2.1.3.1.**

³ Ukupno dodijeljena sredstva od 42,10 milijuna eura umanjena za 5,30 milijuna eura koji su namijenjeni za troškove sudjelovanja Republike Hrvatske u programima i agencijama EU.

⁴ U lipnju 2012. godine dodatno je odobren jedan projekt unutar „Instrumenta za pripremu projekata i jačanje administrativnih kapaciteta“.

⁵ Na dan 22.8.2011., ugovoreno je 2,50 milijuna eura, odnosno 6,81% ukupno dodijeljenih sredstava.

U **Prilogu 2.1.3.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) iz programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2009.

2.1.4 IPA I 2010

Financijski sporazum o dodjeli sredstava iz Programa IPA I 2010 potpisan je 7. travnja 2011. Dodijeljena sredstva iznose 31,18⁶ milijuna eura. Krajnji rok za potpisivanje ugovora je 7. travnja 2013., rok za završetak provedbe svih ugovora je 7. travnja 2015., a za izvršenje plaćanja 7. travnja 2016.

Ukupno je do 30. lipnja 2012. ugovoreno 3,93 milijuna eura ili 12,62% dodijeljenih sredstava. **U izvještajnom razdoblju ugovoreno je 0,93 milijuna eura, odnosno 3,00% dodijeljenih sredstava, a isplaćeno je 0,13 milijun eura IPA sredstava ili 3,31% ukupno ugovorenog iznosa.**

Do 30. lipnja 2012. na odobrenje su poslani projekti u iznosu od 7,16 milijuna eura, odnosno 22,96% dodijeljenih sredstava. U istom razdoblju pokrenuto je nadmetanje za projekt u iznosu 2,66 milijuna eura, odnosno 8,53% dodijeljenih sredstava. Ostali projekti nalaze se u različitim fazama pripreme natječajne dokumentacije.

Program IPA I 2010 obuhvaća 11 projekata koji se sastoje od 24 komponente za financiranje nabave opreme, pružanje usluga tehničke pomoći, provedbu „twinning“ ugovora te dodjelu bespovratnih sredstava. Od ukupno dodijeljenih 31,18 milijuna eura IPA sredstava za 11 navedenih projekata na raspolaganju je 27,61 milijun eura, odnosno 88,55% dodijeljenih sredstava. U okviru projekta pod nazivom „*Fleksibilni instrument za jačanje administrativnog kapaciteta*“ odobreno je 16 projektnih prijedloga u iznosu od 3,40 milijuna eura, odnosno 10,90% dodijeljenih sredstava.

Financijski status projekata do 30.6.2012. programa IPA Komponenta I – Nacionalni program 2010 nalazi se u **Prilogu 2.1.4.1**, a pregled financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) dan je u **Prilogu 2.1.4.2**.

2.1.5 IPA I 2011

U okviru programa IPA I 2011 na raspolaganju je 26,77⁷ milijuna eura. Financijska odluka za IPA I 2011 potpisana je od strane Europske komisije u studenom 2011. godine.

Do 30. lipnja 2012. objavljene su dvije najave natječaja za projekte u iznosu od 2,13 milijuna eura, odnosno 7,96% dodijeljenih sredstava, a u skorom periodu planira se

⁶ Ukupna alokacija od 39,48 milijuna eura umanjena za 7,44 milijuna eura koji su alocirani za troškove sudjelovanja Republike Hrvatske u programima i agencijama EU, te za 0,86 milijuna eura namijenjenih području nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja.

⁷ Ukupna alokacija od 33,83 milijuna eura IPA sredstava umanjena je za 7,06 milijuna eura koji su alocirani za troškove sudjelovanja RH u programima i agencijama EU.

objava još jedne najave. Ostali projekti nalaze se u različitim fazama pripreme natječajne dokumentacije.

Program IPA I 2011 obuhvaća 8 projekata koji se sastoje od 19 komponenata za financiranje izvođenja radova, nabave opreme, pružanje usluga tehničke pomoći, provedbu „twinning“ ugovora te dodjelu bespovratnih sredstava. Od ukupno dodijeljenih 26,77 milijuna eura IPA sredstava za 8 navedenih projekata na raspolaganju je 24,03 milijuna eura, odnosno 89,76% dodijeljenih sredstava. Sredstva dodijeljena u okviru projekta pod nazivom „*Fleksibilni instrument za jačanje administrativnog kapaciteta*“ iznose 2,74 milijuna eura, odnosno 10,24% dodijeljenih sredstava.

2.2 IPA KOMPONENTA II – PREKOGRANIČNA SURADNJA

Nakon preustroja i promjena nadležnosti u sustavu državne uprave, Operativnu strukturu za provedbu ovog programa čine Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije zaduženo za upravljanje programom i Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske kao provedbeno tijelo.

Glavni cilj prekograničnih programa je potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava te razvoj zajedničkog prekograničnog djelovanja radi revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša te jačanja socijalne kohezije. Dodatni je cilj programa izgradnja kapaciteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za upravljanje EU programima te priprema za upravljanje budućim programima prekogranične suradnje unutar strukturnih fondova Europske unije.

U prvoj polovici 2012. godine zatvoren je drugi poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za program prekogranične suradnje Hrvatska – Crna Gora za alokacije 2009., 2010. i 2011., objavljen u prosincu 2011., te je u tijeku ocjenjivanje zaprimljenih projektnih prijedloga. Zaprimljeni projektni prijedlozi u okviru drugog poziva za program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina za alokacije 2009., 2010. i 2011., zatvorenog u prosincu 2011., također su u procesu ocjenjivanja, dok je proces ocjenjivanja zaprimljenih projektnih prijedloga u okviru drugog poziva za program prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija za alokacije 2009., 2010. i 2011. završen.

Prekogranični programi s državama nečlanicama EU

16 projekata vrijednosti **1,97 milijuna eura** ugovoreni u okviru prvog poziva na dostavu projektnih prijedloga za sva tri programa prekogranične suradnje s državama nečlanicama iz alokacije 2007. **u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012.** nalaze se u fazi provedbe. **U ovom su razdoblju** za dva projekta izvršena međuplaćanja u iznosu **0,18 milijuna eura**, a ukupno isplaćena sredstva od početka programa do **30. lipnja 2012.** iznose **1,32 milijuna eura**.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. za završene projekte tehničke pomoći u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska – Crna Gora i Hrvatska – Srbija iz **alokacije 2008.** izvršena su završna plaćanja u iznosu **0,01 milijun eura**. U istom je

razdoblju ugovoren i jedan projekt vrijednosti **0,29 milijuna eura** u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina, iz sredstava koja su ostala na raspolaganju iz prvog poziva za **alokaciju 2008.** (zbog raskida ugovora nakon povlačenja prekograničnog partnera s bosansko-hercegovačke strane) te je za njega izvršeno plaćanje predujma u iznosu od **0,23 milijuna eura.**

U sklopu drugog poziva na dostavu projektnih prijedloga **do 30. lipnja 2012.,** ugovoren je jedan projekt vrijednosti **0,20 milijuna eura** u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska – Srbija iz **alokacije 2009.** Za spomenuti će se projekt isplata predujma izvršiti u sljedećem izvještajnom razdoblju. Također, u sljedećem se izvještajnom razdoblju očekuje ugovaranje drugih projekata iz ovog, ali i ostalih programa prekogranične suradnje s državama nečlanicama.

U **Prilogu 2.2.1** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2007 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U **Prilogu 2.2.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2007 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Crne Gore.

U **Prilogu 2.2.3** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2007 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Srbije.

U **Prilogu 2.2.4** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2008 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U **Prilogu 2.2.5** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2008 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Crne Gore.

U **Prilogu 2.2.6** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2008 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Srbije.

U **Prilogu 2.2.7** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2009 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U **Prilogu 2.2.8** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2009 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Crne Gore.

U **Prilogu 2.2.9** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2009 prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Srbije.

Transnacionalni programi

Za dva projekta od ukupno četiri ugovorena u okviru transnacionalnih programa Jugoistočna Europa i Mediteran u sklopu **alokacije 2007.** u **razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012.** izvršena su međuplaćanja u iznosu **0,04 milijuna eura**. Od početka programa do 30. lipnja 2012. ukupno su isplaćena **0,32 milijuna eura**.

Za sredstva iz **alokacije 2008.** za transnacionalne programe Jugoistočna Europa i Mediteran svi su projekti ugovoreni u prethodnim izvještajnim razdobljima te su za njih izvršena plaćanja predujmova u iznosu od **0,40 milijuna eura**.

U ovom su izvještajnom razdoblju ugovorena dva projekta vrijednosti **0,14 milijuna eura** iz **alokacije 2009.** u sklopu transnacionalnog programa Jugoistočna Europa. Za spomenute su projekte, kao i za jedan projekt ugovoren u prethodnom izvještajnom razdoblju, izvršena plaćanja predujmova u iznosu **0,18 milijuna eura**.

U **Prilogu 2.2.10** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2007 Transnacionalnog programa suradnje „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“.

U **Prilogu 2.2.11** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2008 Transnacionalnog programa „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“.

U **Prilogu 2.2.12** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.06.2012. iz Programa IPA II 2009 Transnacionalnog programa „Jugoistočna Europa“ i „Mediteran“.

Tablica 2: Financijski pregled IPA Komponente II na dan 30.06.2012. (u eurima)

	IPA II 2007 Cro-Ser	IPA II 2008 Cro-Ser	IPA II 2009 Cro- Ser	IPA II 2007 Cro-Mne	IPA II 2008 Cro-Mne	PA II 2009 Cro-Mne	IPA II 2007 Cro-BiH	IPA II 2008 Cro-BiH	IPA II 2009 Cro-BiH	IPA II 2007 SEE&M ED	IPA II 2008 SEE&M ED	IPA II 2009 SEE&M ED
DODIJELJENA SREDSTVA	800.000,00	800.000,00	800.000,00	400.000,00	400.000,00	400.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	453.020,00	506.080,00	560.202,00
UGOVORENA SREDSTVA	799.289,57	799.340,44	274.709,69	396.541,50	399.949,61	39.996,00	996.640,32	999.999,59	100.000,00	394.243,60	501.193,80	392.515,24
UGOVORENO/ DODIJELJENO	99,91%	99,92%	34,34%	99,14%	99,99%	10%	99,66%	100,00%	10%	87,03%	99,03%	70,07%
PRIMLJENA SREDSTVA OD EK	759.325,09	759.373,42	240.000,00	376.714,43	259.967,25	0	946.808,30	650.000,00	300.000,00	374.531,42	480.776,00	0,00
PLAĆENO KRAJNIM KORISNICIMA	557.726,20	516.877,17	63.480,00	252.405,36	283.871,52	31.996,80	681.183,14	660.873,54	80.000,00	320.852,75	400.955,04	289.330,12
PLAĆENO/ UGOVORENO	69,78%	64,66%	23,10%	63,65%	70,98%	80%	68,35%	66,09%	80%	81,38%	80,00%	73,71%

Izvor: Ministarstvo financija

2.3 IPA KOMPONENTA III – REGIONALNI RAZVOJ

U okviru IPA Komponente III Regionalni razvoj u tijeku su natječajni postupci i provedba projekata, te aktivnosti vezane za dobivanje dozvole za rad u sustavu bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije.

2.3.1. IPA Komponenta IIIa – Regionalni razvoj: Operativni program „Promet“

Nakon preustroja i promjena nadležnosti u sustavu državne uprave Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture zaduženog za upravljanje, te provedbenih tijela (HŽ Infrastruktura d.o.o. i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije).

IPA sredstva dodijeljena Operativnom programu „Promet“ iznose 96,70 milijuna eura za razdoblje 2007.-2011.

Ukupno je do 30. lipnja 2012. ugovoreno 39,00 milijuna eura IPA sredstava što čini 40,33% dodijeljenih sredstava, a do kraja lipnja 2012. ukupno je plaćeno 11,79 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 30,24% ugovorenih sredstava.

U području željezničkog prometa u prvoj polovini 2012. godine završeni su natječajni postupci te su potpisana dva ugovora za provedbu velikog infrastrukturnog projekta „Rehabilitacija pruge na dionici Okučani - Novska“, dok se zaključivanje preostalog ugovora očekuje u drugoj polovini 2012. godine. Dva ugovora za usluge pripreme projektne i ostale tehničke dokumentacije za buduće infrastrukturne projekte „Izgradnja nove dvostruke pruge na relaciji Goljak - Skradnik“ i „Nadogradnja, izgradnja nove dvo-kolosiječne željezničke pruge te drugog kolosijeka na dionici željezničke pruge Hrvatski Leskovac - Karlovac“ su u završnom stupnju provedbe natječajnog postupka te se potpisivanje ugovora očekuje početkom druge polovine 2012. godine. Provedba velikog infrastrukturnog projekta „Sustav signalno-sigurnosnih uređaja na zagrebačkom Glavnom kolodvoru“ je u tijeku.

U području unutarnjih plovnih putova pripremljena je natječajna dokumentacija za ugovore za usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije za buduće projekte: „Obnova i unaprjeđenje plovnog puta rijeke Save“ i „Obnova luke Vukovar - Nova luka Istok“ te su natječajni objavljeni u lipnju 2012. Za projekt „Obnova južne obale riječne luke Osijek“ pripremljena je natječajna dokumentacija te je objavljena najava natječaja.

Za projekt „Tehnička pomoć Operativnoj strukturi za promet u identifikaciji i procjeni projekata“ potpisan je ugovor u siječnju te je provedba započela u veljači 2012. godine, dok je provedba projekta „Tehnička pomoć Operativnoj strukturi za promet u upravljanju Operativnim programom i provedbi projekata“ završila u svibnju 2012.

U **Prilogu 2.3.1** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata – IPA Komponenta IIIa.

2.3.2 IPA Komponenta IIIb – Regionalni razvoj: Operativni program „Zaštita okoliša“

Nakon preustroja i promjena nadležnosti u sustavu državne uprave, Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstva poljoprivrede, Hrvatskih voda te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.

IPA sredstva dodijeljena Operativnom programu „Zaštita okoliša“ iznose 96,70 milijuna eura za razdoblje 2007.-2011.

Ukupno je do 30. lipnja 2012. ugovoreno 56,40 milijuna eura IPA sredstava što čini 58% dodijeljenih sredstava, a do kraja lipnja 2012. ukupno je plaćeno 12,23 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 22% ugovorenih sredstava.

U području gospodarenja otpadom nastavljena je provedba velikih infrastrukturnih projekata izgradnje županijskih centara za gospodarenje otpadom Marišćina i Kaštijun, te projekta pripreme dokumentacije za sanaciju visoko-onečišćene lokacije jame Sovjak. IPA projekt pripreme dokumentacije za uspostavu tri županijska centara za gospodarenje otpadom otkazan je u ožujku 2012. zbog usklađivanja s najavljenim promjenama Plana gospodarenja otpadom RH, prema kojima se umjesto županijskih predviđa izgradnja regionalnih centara za gospodarenje otpadom.

U području gospodarenja vodama za tri projekta izgradnje vodno-komunalne infrastrukture („Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Slavenskog Broda“, „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Knina“ i „Sustav vodoopskrbe i odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda grada Drniša“) zaključeni su svi predviđeni ugovori te je provedba u tijeku.

Krajem siječnja 2012. Europska komisija odobrila je projekt „Program za otpadne vode Sisak“ (ukupno procijenjene vrijednosti 32,71 milijuna eura) koji će se provoditi kroz pet ugovora. U tijeku je priprema natječajne dokumentacije te se objava natječaja očekuje u drugoj polovini 2012. godine.

U tijeku je usklađivanje projektne prijave za projekt „Sustav odvodnje s uređajima za pročišćavanje otpadnih voda grada Poreča“ (ukupno procijenjene vrijednosti 58,32 milijuna eura) temeljem komentara zaprimljenih od Europske komisije. Izmijenjena dokumentacija dostavit će se Europskoj komisiji na odobrenje u kolovozu 2012.

U svibnju 2012. odobren je projekt tehničke pomoći ukupne vrijednosti 7,40 milijuna eura u okviru kojeg će biti pripremljena dokumentacija za daljnjih 16 projekata koji će biti predloženi za financiranje iz strukturnih fondova u idućem programskom razdoblju. Priprema natječajne dokumentacije za ovaj projekt je u tijeku, a zaključivanje ugovora očekuje se sredinom 2013. godine.

U **Prilogu 2.3.2** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata – IPA Komponenta IIIb.

2.3.3 IPA Komponenta IIIc – Regionalni razvoj: Operativni program „Regionalna konkurentnost“

Nakon preustroja i promjena nadležnosti u sustavu državne uprave Operativna struktura zadužena za provedbu ovog programa sastoji se od Ministarstva gospodarstva, Ministarstva poduzetništva i obrta, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.

Ukupno dodijeljena IPA sredstva za Operativni program „ Regionalna konkurentnost“ za razdoblje 2007.- 2011. godine iznose 64 milijuna eura.

Ukupno je do 30. lipnja 2012. ugovoreno 33,87 milijuna eura IPA sredstava, što čini 53% dodijeljenih sredstava, a ukupno je do kraja lipnja 2012. plaćeno 20,54 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 61% ugovorenih sredstava.

U području izgradnje poslovne infrastrukture, u završnoj fazi je provedba 6 ugovora o dodjeli bespovratne pomoći jedinicama lokalne samouprave u ukupnom iznosu od 5,08 milijuna eura, kao i projekta tehničke pomoći kojem je svrha pružanje pomoći u provedbi projekata. U okviru drugog poziva dodjele bespovratnih sredstava potpisano je 18 ugovora s jedinicama lokalne i regionalne samouprave u ukupnom iznosu od 18,13 milijuna eura.

U području jačanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, u provedbi su ugovori o pružanju usluga za: poboljšanje administrativne učinkovitosti na nacionalnoj razini; program poboljšanja poslovne konkurentnosti putem *e-business* usluga; izgradnju kapaciteta stručnjaka za obavljanje poslovnih usluga i ustanova zaduženih za pružanje potpora u poslovanju; promoviranje i pružanje savjetodavnih usluga malim i srednjim poduzetnicima; razvoj investicijskog okruženja te pružanje potpore razvoju klastera. Za projekt dodjele bespovratnih sredstava u svrhu pružanja potpore za povećanje konkurentnosti hrvatskih malih i srednjih poduzetnika (faza I) u ukupnom iznosu od 4,45 milijuna eura, u tijeku je postupak ocjene pristiglih projektnih prijedloga. Za projekt BIZIMPACT II objavljen je natječaj u ožujku 2012.

U završnoj fazi je provedba pet ugovora sklopljenih s fakultetima i institutima iz sheme dodjele bespovratne pomoći u okviru projekta Fond za ulaganje u znanost i inovacije (u iznosu 2,62 milijuna eura), kao i projekt tehničke pomoći kojem je svrha bila pružanje pomoći u provedbi projekata.

Objavljen je javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava kroz nastavak projekta Fond za ulaganje u znanost i inovacije (faza II) ukupne vrijednosti 6,7 milijuna eura te je u tijeku postupak ocjene pristiglih projektnih prijedloga. Potpisivanje 10 ugovora s krajnjim korisnicima očekuje se krajem 2012. godine.

Za veliki infrastrukturni projekt izgradnje i pokretanja Inkubacijskog centra za bio-znanosti i komercijalizaciju tehnologija - BIOCentar u tijeku je ocjenjivanje pristiglih ponuda te se potpisivanje ugovora očekuje u rujnu 2012. godine. Projekt BIOCentar će osigurati infrastrukturu i pristup uslugama razvoja tehnologije, proizvoda i poslovanja za sektore s visokom dodanom vrijednošću iz područja bioznanosti (biotehnologija, farmacija, medicina, biologija i dr.) te na taj način omogućiti i ubrzati razvoj malih i srednjih poduzeća utemeljenih na znanju. Predviđena vrijednost projekta je 15,5 milijuna

eura. Postupak potpisivanja bilateralnog sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za navedeni projekt je u tijeku.

U dijelu Operativnog programa koji se odnosi na tehničku pomoć operativnoj strukturi za provedbu i upravljanje programom u tijeku je provedba dva projekta ukupne vrijednosti 1,73 milijuna eura. Za projekt pripreme budućih programskih dokumenata i zalihe projekata u iznosu od 2,80 milijuna eura natječaj je objavljen u ožujku 2012. te je u tijeku ocjenjivanje pristiglih ponuda. U pripremi je natječajna dokumentacija za još tri projekta tehničke pomoći.

U **Prilogu 2.3.3.1** dana je tablica s detaljnim pregledom projekata – IPA Komponenta IIIc.

U **Prilogu 2.3.3.2** dana je tablica s pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratne pomoć) do 30.06.2012. iz programa IPA Komponenta IIIc.

U **Prilogu 2.3.3.3** dana je tablica s pregledom korisnika bespovratnih sredstava za projekte financirane iz IPA IIIc programa po županijama.

2.4 IPA KOMPONENTA IV – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Nakon preustroja i promjena nadležnosti u sustavu državne uprave, Operativna struktura zadužena za provedbu Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ sastoji se od Ministarstva rada i mirovinskoga sustava (kao tijela nadležnog za Operativni program i kao tijela nadležnog za prioritet/mjeru), Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta (kao tijela nadležnog za prioritet/mjeru), Ministarstva socijalne politike i mladih (kao tijela nadležnog za prioritet/mjeru), Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih kao provedbenih tijela.

Ova komponenta uključuje mjere koje će unaprijediti sustavne i administrativne kapacitete na području obrazovanja, zapošljavanja i socijalne uključenosti skupina i pojedinaca u nepovoljnom položaju te umreženje s partnerima iz nevladinog sektora.

IPA Komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala, kao preteča Europskog socijalnog fonda, financira projekte na području socijalne kohezije u svrhu ostvarivanja ciljeva Europske strategije za zapošljavanje.

Cilj Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“ je povećanje broja novih i kvalitetnijih radnih mjesta, odnosno privući i zadržati što više zaposlenih kroz povećanje ulaganja u ljudski kapital, jačanje socijalnog uključivanja i poticanje prilagodljivosti radnika.

Potencijalni korisnici su tijela državne uprave, javne ustanove, socijalni partneri i nevladine udruge.

Korisnici bespovratnih sredstava dolaze iz privatnog, civilnog i javnog sektora te uključuju trgovačka društva, pučka učilišta, obrazovne ustanove, nevladine udruge, lokalne i područne razvojne agencije i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ukupno je za razdoblje 2007. -2011. u ovoj komponenti raspoloživo 69,98 milijuna eura IPA sredstava.

Krajem 2011. godine donesen je Višegodišnji indikativni financijski okvir za razdoblje 2012.-2013. (dokument koji definira indikativne svote po zemljama korisnicama IPA-e) te se pristupilo pripremi modifikacije Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala“, koje uključuje razdoblje 2012. i prve polovine 2013. Prijedlog modifikacije poslan je u Europsku komisiju u lipnju 2012. godine.

Ukupno je do 30. lipnja 2012. ugovoreno 35,70 milijuna eura IPA sredstava, odnosno 51% dodijeljenih sredstava za razdoblje 2007. -2011.

Ukupno je plaćeno 27,12 milijuna eura IPA sredstava ili 75,97% ugovorenog iznosa.

Zaključeno je 157 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u sklopu 8 dodjela bespovratnih sredstava u iznosu 16,3 milijuna eura IPA sredstava.

Također, do 30. lipnja 2012. godine zaključeno je 15 ugovora o uslugama u iznosu 16,7 milijuna eura, od čega je provedeno 12 ugovora.

U posljednjih godinu dana je bilo izravno uključeno u projektne aktivnosti oko 13 000 osoba, u okviru kojih su kao krajnji korisnici projektne aktivnosti i osobe s invaliditetom, nezaposlene osobe iznad 50 godina starosti, dugotrajno nezaposlene osobe, mladi bez radnog iskustva, visokoobrazovane dugotrajno nezaposlene osobe kao i pripadnici nacionalnih manjina.

Provedbom projekata usmjerenih na poboljšavanje pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje u tržišta rada pružena je podrška postojećim te su uspostavljena nova Lokalna partnerstva za zapošljavanje (ukupno 21 LPZ u svim županijama u Republici Hrvatskoj), koja uključuju sve relevantne dionike na lokalnom tržištu rada (uključujući obrazovni, javni i poslovni sektor) te predstavljaju forum za donošenje odluka relevantnih za funkcioniranje tržišta rada. Usvojeno je 8 Akcijskih planova za zapošljavanje mladih te je oko 800 osoba sudjelovalo u projektne aktivnostima sa svrhom jačanja suradnje i partnerstva između dionika tržišta rada na lokalnoj razini te povećanja zapošljivosti radnika na tržištu rada, zaposlenih i nezaposlenih osoba.

Također, provedbom projekata socijalnog uključivanja osoba kojima je otežan pristup tržištu rada educirano je 654 stručnjaka u sektoru zapošljavanja i socijalne skrbi za korištenje novih metoda u radu sa socijalno ugroženim skupinama, razvijena su 3 nova međuinstitucionalna/međusektorska poslovna procesa za rad sa socijalno ugroženim skupinama (protokol o postupanju centra za socijalnu skrb i HZZ-a, nacionalni *web* portal i nove metode rada i praktični alati za HZZ i centre za socijalnu skrb) te su osnaženi kapaciteti dionika na lokalnoj razini kao i kapaciteti savjetnika na tržištu rada u cilju zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Provedbom projekata u sektoru obrazovanja razvijeni su novi obrazovni programi, a oko 1500 osoba bilo je uključeno u projekte podrške pristupu obrazovanju skupinama u nepovoljnom položaju, modernizirani su strukovni kurikulumi prilagođeni učenicima s teškoćama. U moderniziranim kratkim programima koji vode aktivnijoj uključenosti u

tržište rada sudjelovalo je oko 2500 polaznika te su zaposlenici ustanova za obrazovanje odraslih prošli usavršavanje o metodologiji za modernizaciju postojećih i/ili izradi novih kratkih programa.

Tijekom prve polovice 2012. provodili su se postupci za 9 dodjela bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 19,90 milijuna eura IPA sredstva te se očekuje ugovaranje u narednom razdoblju.

U **Prilogu 2.4.1** dana je tablica IPA IV - OP „Razvoj ljudskih potencijala“ s detaljnim pregledom provedbe projekata.

U **Prilogu 2.4.2** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.6.2012. iz Programa IPA komponenta IV – provedbenog tijela - Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

U **Prilogu 2.4.3** dana je tablica s detaljnim pregledom financiranja grant korisnika (korisnika bespovratnih sredstava) do 30.6.2012. iz Programa IPA Komponente IV – provedbenog tijela - Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

2.5 IPA KOMPONENTA V – RURALNI RAZVOJ

Nakon preustroja i promjena nadležnosti u sustavu državne uprave Operativnu strukturu za provedbu ove komponente čine Uprava ruralnog razvoja, EU i međunarodne suradnje, u Ministarstvu poljoprivrede i Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju kao provedbeno tijelo.

Za IPA Komponentu V ukupno je za razdoblje 2007.-2011. dodijeljeno 129,40 milijuna eura IPA sredstava.

U izvještajnom razdoblju provodili su se natječaji za mjere Prioriteta 1: mjera 101 „Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice“ i mjera 103 „Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice“ te mjere Prioriteta 3: mjera 301 „Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture“ i mjera 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih ekonomskih aktivnosti“.

Pokrenut je postupak akreditacije za mjeru 202 „Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja“ i mjeru 501 „Tehnička pomoć“.

Europska komisija je 25. siječnja 2012. godine odobrila četvrte izmjene IPARD programa kojima je značajno proširena lista prihvatljivih ulaganja i povećan broj potencijalnih krajnjih korisnika.

Europskoj komisiji službeno su poslana i pete izmjene IPARD programa, koje su usvojene 28. lipnja na 10. sjednici Odbora za praćenje.

U izvještajnom razdoblju Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju raspisala je natječaje za sljedeće mjere:

- 7. natječaj za mjere 101 i 103, od 2. siječnja do 29. veljače 2012.,

- 8. natječaj za mjere 101 i 103, od 16. svibnja do 13. srpnja 2012.,
- 3. natječaj za mjeru 302, od 2. siječnja do 29. veljače 2012.,
- 3. natječaj za mjeru 301, od 19. ožujka do 30. svibnja 2012.

Ukupno su od početka provedbe ugovorena 182 projekta u vrijednosti 41,54 milijuna eura IPA sredstava što predstavlja značajan porast u odnosu na stanje 31. prosinca 2011. kada su bila ugovorena 103 projekta u vrijednosti od 19,89 milijuna eura.

Ukupno su izvršena plaćanja za 31 projekt u vrijednosti 4,42 milijuna eura IPA sredstava, dok je do 31. prosinca 2011. bilo plaćeno 13 projekata u vrijednosti 2,28 milijuna eura IPA sredstava. Od plaćenih projekata 21 projekt je ugovoren u 2010. godini, a 10 projekata u 2011. godini.

U mjeri 101 najveći broj ugovora potpisan je u sektorima voća i povrća (46 ugovora), mesa (23 ugovora), a slijede ulaganja u sektor mlijeka (15 ugovora), jaja (6 ugovora) i sektor žitarica i uljarica (6 ugovora). Za 22 projekta je izvršena isplata sredstava, u ukupnom iznosu od 2,45 milijuna eura. Od toga iznosa iz IPA sredstava isplaćeno je 1,84 milijuna eura.

U mjeri 103, najveći broj ugovora potpisan je u sektoru ribarstva (13 ugovora) i sektoru voća i povrća (13 ugovora), a slijede sektori mesa (7 ugovora), mljekarstva (četiri ugovora) i vinarstva (tri ugovora). Od ukupno ugovorenih projekata, za njih 9 je izvršena isplata sredstava, u ukupnom iznosu od 3,44 milijuna eura. Od toga iznosa iz IPA sredstava isplaćeno je 2,58 milijuna eura.

U mjeri 301 ugovorena su ukupno četiri projekta u vrijednosti 0,92 milijuna eura IPA sredstava, a u mjeri 302 ugovoreno je 20 projekata u vrijednosti 1,03 milijuna eura IPA sredstava. U navedenim mjerama nije bilo plaćanja.

U Prilogu 2.5.1 dana je tablica s pregledom korisnika IPARD programa (ugovoreni projekti) do 30.6.2012. po sektorima ulaganja, a u **Prilogu 2.5.2** tablica s pregledom korisnika IPARD programa po županijama do 30.6.2012.

2.6 PROGRAMI UNIJE

Institucije Republike Hrvatske uključene su u korištenje programa i sudjelovanje u radu agencija Europske unije. S obzirom da Republika Hrvatska nije članica Europske unije, obvezna je plaćati godišnje članarine koje se dijelom financiraju iz IPA Komponente I (ranije kroz program PHARE), a dijelom iz nacionalnih sredstava.

Koristi za Republiku Hrvatsku su višestruke jer se kroz programe i sudjelovanje u radu agencija Europske unije omogućuje izravno povezivanje institucija Republike Hrvatske s institucijama zemalja članica na konkretnim projektima, otvara se pristup dodatnim fondovima osiguranim za provedbu svakog programa, omogućuje se dobivanje bespovratnih sredstava kao i poticajnih sredstava u pojedinim programima.

Interes za korištenje programa i sudjelovanje u radu agencija Europske unije svake godine sve više raste, što je vidljivo i u povećanju ukupnih iznosa predviđenih prije svega za **Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (FP7)**, te za **Program za cjeloživotno učenje i program Mladi na djelu**. S obzirom na povećani interes i važnost navedenih programa kojima se promoviraju obrazovanje, istraživanje i razvoj te uključivanje mladih u rad zajednice, postupno se povećava i financiranje iz državnog proračuna.

U dogovoru s Europskom komisijom poradi većeg vlasništva nad pojedinim programom od strane tijela Republike Hrvatske, iznosi sufinanciranja članarina su se povećavali svake godine za 5%. No postoje i specifični programi gdje je odnos drugačiji, poput FP7 ili Program za cjeloživotno učenje i program Mladi na djelu.

Prilikom analiziranja financijskih iznosa članarina i financijskih podataka za programe, treba uzeti u obzir da se modaliteti sudjelovanja bitno razlikuju od programa do programa.

Decentralizirane aktivnosti **Programa za cjeloživotno učenje i programa Mladi na djelu** u Republici Hrvatskoj provodi nacionalna provedbena agencija (Agencija za mobilnost i programe EU). Iz sredstava uplaćene članarine financiraju se projekti hrvatskih prijavitelja dok se ostatak sredstava koristi za operativne troškove provedbe samih programa, sudjelovanje u mrežama Europass, Euroguidance, Eurydice te centraliziranim aktivnostima navedenih programa i ostalim inicijativama.

Članarine se sufinanciraju iz IPA Komponente I, s time da ukupna svota sufinanciranja za programe i agencije Europske unije ne može prijeći 10,00% godišnje alokacije (pri čemu programi istraživanja i razvoja ne ulaze u tih 10,00%) te u prvoj godini sudjelovanja ne može iznositi više od 90,00% ukupne vrijednosti doprinosa za određeni program. Svake sljedeće godine taj se iznos smanjuje za minimalno 5%.

Plaćanja članarina iz programa IPA I 2007, IPA I 2009 i IPA I 2010 završena su i obuhvaćena prijašnjim izvješćima.

U IPA I 2008 za plaćanje članarina osigurano je prema projektnom sažetku ukupno 5,58 milijuna eura. Do 30. lipnja 2012. isplaćeno je 5,22 milijuna eura.

Nakon ulaska u Europsku uniju, Republika Hrvatska ulazi u sve programe Unije koji postoje u EU, a kao država članica osigurava iznose za sufinanciranje po projektu, ovisno o uvjetima i specifičnostima svakog pojedinog programa.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. za članarine za sudjelovanje u programima i agencijama Europske unije iz IPA I 2008 plaćeno je 0,03 milijuna eura.

Tablica 3: Programi i agencije EU za koje je plaćena članarina iz IPA I 2008 (u eurima)

PROGRAM UNIJE	PLANIRANO (prema projektnom sažetku)			PLAĆENO		
	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno
Carine 2013	68.000,00	12.000,00	80.000,00	62.900,00	11.100,00	74.000,00
Fiscalis 2013	76.500,00	13.500,00	90.000,00	76.500,00	13.768,21	90.268,21
IDABC	100.264,00	17.694,00	117.958,00	100.264,00	17.694,00	117.958,00
Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti	3.290.768,00	1.526.232,00	4.817.000,00	3.279.289,46	1.520.757,51	4.800.046,97
Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP), potprogrami:						
Posebni program za poduzetništvo i inovacije (EIP)	551.572,00	97.336,00	648.908,00	579.688,95	102.298,05	681.987,00
Inteligentna energija (IEE)	420.308,00	74.172,00	494.480,00	420.308,00	74.172,00	494.480,00
Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)	197.744,00	34.896,00	232.640,00	278.576,45	49.160,55	327.737,00
- Instrument za civilnu zaštitu	85.000,00	15.000,00	100.000,00	85.000,00	64.490,75	149.490,75
- Media	110.228,00	19.452,00	129.680,00	110.228,00	19.452,00	129.680,00
- Program djelovanja Zajednice na području zdravlja	117.849,00	20.797,00	120.000,00	117.849,00	20.797,00	138.646,00
Okvirni program za temeljna ljudska prava i pravdu	170.000,00	30.000,00	200.000,00	117.849,00	20.797,00	138.646,00
Europska agencija za okoliš	233.750,00	41.250,00	275.000,00			
Agencija za temeljna ljudska prava	153.017,00	27.003,00	180.020,00	76.508,50	13.501,50	90.010,00
UKUPNO	5.575.000,00	1.654.332,00	7.229.332,00	5.215.012,36	1.907.191,57	7.094.303,93

U IPA I 2011 za plaćanje članarina osigurano je prema projektnom sažetku ukupno 7,06 milijuna eura. Do 30. lipnja 2012. isplaćeno je 3,09 milijuna eura.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. za članarine za sudjelovanje u programima i agencijama Europske unije iz IPA I 2011 plaćeno je 3,09 milijuna eura.

Tablica 4: Programi i agencije EU za koje je plaćena članarina iz IPA I 2011 (u eurima)

PROGRAM UNIJE	PLANIRANO (prema projektom sažetku)			PLAĆENO		
	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno	IPA sredstva	Državni proračun	Ukupno
Fiscalis 2013.	54.000	36.000	90.000	54.000,00	36.000,00	90.000,00
Carine 2013.	48.000	32.000	80.000	48.000,00	32.000,00	80.000,00
Kultura 2007.-2013.	75.000	95.000	170.000	75.000,00	95.000,00	170.000,00
Media 2007.	82.204	54.802	137.006	82.204,00	54.802,00	137.006,00
Sedmi okvirni program Europske zajednice za istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (FP7)	3.000.000	7.541.000	10.541.000	0,00	5.156.787,87	5.156.787,87
Europa za građane	51.000	34.000	85.000	51.000,00	34.000,00	85.000,00
PROGRESS	180.000	120.000	300.000			
Okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP), potprogrami:						
- Program za poduzetništvo i inovacije (EIP)	618.000	412.000	1.030.000	708.000,00	478.344,00	1.186.344,00
- Inteligentna energija (IEE)	440.832	293.888	734.720			
- Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT PSP)	261.582	174.388	435.970	261.582,00	177.663,00	439.245,00
Financijski instrument civilne zaštite i Mehanizam Zajednice za civilnu zaštitu	117.000	78.000	195.000			
Drugi program aktivnosti Zajednice u području zdravlja 2008.-2013.	83.188	55.458	138.646			
Marco Polo II	123.600	82.400	206.000			
ISA Program	30.449	20.299	50.748			
Program za cjeloživotno učenje	1.250.000	6.750.000	8.000.000	1.250.000,00	6.750.000,00	8.000.000,00
Program Mladi na djelu	450.000	1.550.000	2.000.000	450.000,00	1.550.000,00	2.000.000,00
Agencija za temeljna ljudska prava	108.012	72.008	180.020	108.012,00	72.008,00	180.020,00
Europski centar za nadzor droga i ovisnosti	90.000	60.000	150.000			
UKUPNO	7.062.867	17.461.243	24.524.110	3.087.798,00	14.436.604,87	17.524.402,87

Izvor: Ministarstvo financija

* Plaća se prema pozivu za plaćanje dobivenom od Europske komisije, može se razlikovati od planiranog iznosa u projektom sažetku.

3. NEPRAVILNOSTI

S ciljem jačanja sustava upravljanja nepravilnostima u Republici Hrvatskoj (AFCOS sustava) i zaštite financijskih interesa Europske unije, kontinuirano se prati implementacija ciljeva i mjera iz „Nacionalne strategije suzbijanja prijevarena za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2010.-2012.“ i Akcijskog plana za njezinu provedbu, koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila na sjednici održanoj 14. siječnja 2010. godine.

Samostalna služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevarena izradila je prijedlog projekta koji je odobren od strane Europske komisije u ožujku 2012. godine te se njegova implementacija planira krajem 2012. godine. Svrha projekta je priprema AFCOS sustava za funkcioniranje u okruženju strukturnih fondova i Kohezijskog fonda, izrada nove nacionalne strategije suzbijanja prijevarena za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2013.-2015. te provođenje edukacija za tijela u AFCOS sustavu, kao i unaprjeđenje suradnje Samostalne službe za suzbijanje nepravilnosti i prijevarena s tijelima u AFCOS mreži.

Vezano uz jačanje kapaciteta zaposlenika tijela u AFCOS sustavu, predstavnici Samostalne službe su tijekom prve polovice 2012. godine kontinuirano održavali edukacije u području zaštite financijskih interesa EU.

Slijedom preporuka OLAF-a, Samostalna služba za suzbijanje nepravilnosti i prijevarena je u procesu uspostave sustava elektronskog izvještavanja o nepravilnostima (IMS) u Republici Hrvatskoj. Navedeni elektronski sustav zamijenit će dosadašnji papirnati način izvještavanja o nepravilnostima te se očekuje početak korištenja od listopada 2012. godine.

Republika Hrvatska bila je domaćin i glavni organizator Godišnjeg sastanka AFCOS-a koji se održao u razdoblju od 27. do 29. lipnja 2012. godine u Dubrovniku. Na konferenciji, koja je okupila sudionike iz država članica Europske unije, kao i predstavnike Europske komisije, predstavljeni su dosadašnji rezultati funkcioniranja aktivnosti AFCOS sustava pojedinačnih zemalja te buduće aktivnosti i pretpostavke za djelovanje i osnaživanje OLAF-a, kao središnjeg europskog tijela za borbu protiv prijevarena.

U razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja 2012. godine prijavljeno je šest (6) novih slučajeva nepravilnosti, po jedan slučaj u PHARE i ISPA programu te po dva slučaja u IPA I i IPA II komponenti. Ostali slučajevi predstavljaju nastavak praćenja poduzimanja odgovarajućih aktivnosti i mjera po prijavljenim slučajevima.

U **Prilogu 3.** nalazi se detaljan opis nepravilnosti koje su prijavljene do 30. lipnja 2012. godine i mjere poduzete za njihovo otklanjanje.

4. PRIPREME ZA KORIŠTENJE EU FONDOVA NAKON 1. SRPNJA 2013.

Glavne aktivnosti vezane uz pripremu za korištenje EU fondova obuhvaćale su dobivanje dozvole za rad prethodne kontrole za IPA komponente I-IV, što je jedan od preduvjeta za kasnije dobivanje dozvole za rad s fondovima EU u drugoj polovici 2013. godine te uspostavu odgovarajućeg institucionalnog okvira za upravljanje i kontrolu korištenja strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj, izradu strateškog i programskog okvira za financijsko razdoblje 2007.-2013. te 2014.-2020. Nadalje, pripremne aktivnosti obuhvaćale su i daljnji rad na pripremi projekata za financijsko razdoblje 2007.-2013. i 2014.-2020., kao i na jačanju ljudskih potencijala kroz edukacijske aktivnosti te zapošljavanje novih zaposlenika i/ili preraspodjelu postojećih zaposlenika na poslove vezane uz provedbu pretpripravnih programa i pripremu za upravljanje strukturnim instrumentima.

Zahtjevi za dobivanje dozvole za rad bez prethodne kontrole poslani su Europskoj komisiji u lipnju 2012. za IPA komponente I, II i III, a za IPA Komponentu IV u srpnju 2012. Dobivanje dozvole za sve komponente očekuje se do kraja 2012.

Vezano uz uspostavu odgovarajućeg institucionalnog okvira za upravljanje i kontrolu korištenja strukturnih instrumenata Europske unije, odlučeno je da će se uspostavljeni sustav upravljanja i kontrole korištenja IPA sredstava iskoristiti u najvećoj mogućoj mjeri i za upravljanje i kontrolu korištenja sredstava strukturnih instrumenata koji će Republici Hrvatskoj biti na raspolaganju u 2013. godini kao zadnjoj godini trenutnog financijskog razdoblja Europske unije (2007.-2013. godina). Razlog tome je osigurati što bržu i jednostavniju prilagodbu sustava upravljanja i kontrole za korištenje sredstava strukturnih instrumenata, što uključuje i pravovremeni završetak procesa ocjene usklađenosti tog sustava sa zahtjevima iz važeće EU regulative.

Za potrebe uspostave i definiranja institucionalnog okvira za upravljanje strukturnim instrumentima tijekom financijske perspektive 2007.-2013., u izvještajnom razdoblju pripremljen je nacrt prijedloga Zakona o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj te prijedlog Uredbe o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj⁸.

Prema prethodno navedenim aktima, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je koordinacijsko tijelo odgovorno za programiranje te uspostavu sustava upravljanja i kontrole korištenja sredstava, uključujući sve prethodno navedene aktivnosti potrebne za provedbu procesa ocjene usklađenosti sustava. Uz navedeno, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije odgovorno je i za praćenje provedbe operativnih programa na nacionalnoj razini te suradnju s Europskom komisijom. Tijela trenutno odgovorna za IPA operativne programe te IPA provedbena tijela uglavnom su

⁸ Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj stupio je na snagu dana 21. srpnja 2012. godine („Narodne novine“, br. 78/2012), a Uredba o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj 1. rujna 2012. godine („Narodne novine“, br. 97/2012).

postala upravljačka tijela, odnosno posrednička tijela operativnih programa za korištenje strukturnih instrumenata. S tim u skladu, upravljačka su tijela odgovorna za upravljanje operativnim programima, dok su posrednička tijela, sukladno delegiranim funkcijama, zadužena za izbor projekata te aktivnosti vezane uz provjeru prihvatljivosti projekata i njihovih troškova za sufinanciranje iz sredstava strukturnih instrumenata. Ministarstvo financija odgovorno je za odobravanje i isplatu sredstava, a Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije za reviziju sustava upravljanja i korištenja sredstava.

U izvještajnom razdoblju nastavio se rad na finalizaciji strateških i programskih dokumenata koji predstavljaju podlogu za korištenje sredstva iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u drugoj polovini 2013. godine. To su Nacionalni strateški referentni okvir te sljedeći operativni programi (koji predstavljaju nastavak postojećih IPA operativnih programa):

- Operativni program „Promet“ (Kohezijski fond) – omogućuje infrastrukturna ulaganja u sektore željeznice i unutarnjih plovnih putova;
- Operativni program „Zaštita okoliša“ (Europski fond za regionalni razvoj) – omogućuje infrastrukturna ulaganja u sektore gospodarenja otpadom i upravljanja vodama;
- Operativni program „Regionalna konkurentnost“ (Europski fond za regionalni razvoj) – omogućuje ulaganja u konkurentnost gospodarstva te regionalne razvojne potencijale;
- Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala“ (Europski socijalni fond) – omogućuje ulaganja u poticanje zapošljavanja, socijalnog uključivanja, obrazovanja i istraživanja te razvoja civilnog društva.

Završetak službenog nacрта ovih strateških dokumenata te upućivanje na konzultacije službama Europske komisije planira se u trećem kvartalu 2012. godine.

Paralelno s radom na programskim dokumentima za prvo razdoblje korištenja strukturnih instrumenata, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije započelo je u travnju 2012. godine proces izrade strateških dokumenata za novu financijsku perspektivu Europske unije 2014.-2020. U proces su uključena sva ministarstva te uredi Vlade Republike Hrvatske: Ured za ravnopravnost spolova, Ured za ljudska prava, Ured za udruge i Ured za razminiranje. U prvoj fazi sve uključene institucije izradile su analize svojih sektora te identificirale potrebe koje je potrebno adresirati, kao i resurse kojima Republika Hrvatska raspolaže. Rad na spomenutim dokumentima nastaviti će se tijekom 2012. i 2013. godine.

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavilo se s procesom pripreme projekata za razdoblje 2007.-2013., posebice u sektorima prometa i zaštite okoliša na koje je alociran najveći dio od ukupnih 450 milijuna eura za provedbu kohezijske politike Europske unije u drugoj polovici 2013. godine. Također, nastavljen je i proces identifikacije i pripreme projekata za sljedeću financijsku perspektivu 2014.-2020. Nadalje, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije pripremi je i pokrenulo programe identifikacije i sufinanciranja pripreme projekata s regionalne i lokalne razine za buduće financiranje iz EU fondova.

Priprema projekata te, općenito, aktivnosti vezane uz planiranje i korištenje EU sredstava uvrštene su kao redovna tema na tjednim sastancima Vlade Koordinacije za regionalni razvoj i fondove Europske unije.

U lipnju 2012. godine evidentirano je 815 djelatnika koji u sustavu državne uprave rade na poslovima vezanim uz pretpristupne fondove te su izrađene analize radnog opterećenja za predstojeće razdoblje tj. za rad u sustavu bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj (tzv. prošireni decentralizirani sustav upravljanja pretpristupnim fondovima, eng. *extended decentralised management system*) te za nastavak priprema i kasnije upravljanje strukturnim instrumentima Europske unije. Analize su pokazale potrebu za angažiranjem dodatna 232 djelatnika. Sukladno spomenutom, na kraju izvještajnog razdoblja pripremljena je Odluka Vlade Republike Hrvatske⁹ o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije uključene u provedbu IPA programa trebaju poduzeti u 2012. godini kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretpristupnim programima Europske unije, bez prethodne (*ex-ante*) kontrole od strane Delegacije Europske unije, te dozvolu za rad sustava za provedbu fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj, a koje aktivnosti se prije svega tiču angažiranja dodatnog broja službenika, nastavka edukacije službenika, ubrzanja pripreme projekata i provedbe natječaja, jačanja sustava unutarnje revizije i kontrole te izvještavanja o nepravilnostima.

Vezano za jačanje administrativnih kapaciteta, zaposlenici su kontinuirano sudjelovali u programima edukacije. Programi edukacije organizirani su i provedeni u okviru Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije. Dio programa proveden je u okviru projekata tehničke pomoći te suradnje s partnerskim institucijama iz zemalja članica. Samo u prvoj polovini ove godine evidentirano je 428 polaznika obrazovnih programa koje provodi i organizira Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.

⁹ Odluka je usvojena i stupila na snagu 26. srpnja 2012. godine.